

Centrum pro otázky
životního prostředí
Univerzita Karlova v Praze

Měření rozvoje obcí – sada klíčových indikátorů

Tomáš Hák

Univerzita Karlova

Konference NSZM, 15. června 2021

OSN, OECD, EU

Udržitelný rozvoj a informace

UR – jediná většinově přijatá strategie rozvoje společnosti na všech úrovních

Spolehlivé ukazatele UR - zatím chybí ale intenzívně se na nich pracuje

- Sustainable Development Goals
- Measuring progress of Societies
- Beyond GDP

Indikátory (ukazatele)

- indikátor - pozorovatelný fakt (objekt, vlastnost, proces), který je projevem existence jiného faktu, jež přímo pozorovatelný není
- Musí splňovat řadu kritérií: správnost (metodika), relevanci (využití) a nestrannost (legitimita)
- Kvantitativní i kvalitativní; objektivní i subjektivní; monetární i fyzické...

How satisfied are you?

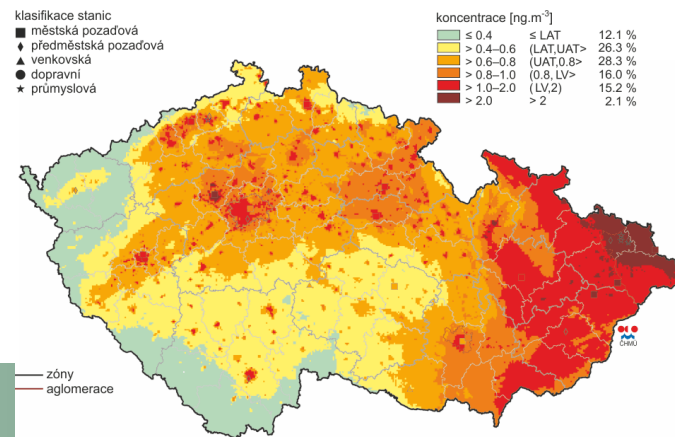
Extremely satisfied ☒

Very satisfied ☐

Somewhat satisfied ☐

Unsatisfied ☐

Very unsatisfied ☐

Obr. IV.2.1 Pole roční průměrné koncentrace benzo[a]pyrenu v ovzduší v roce 2013

Klíčové (headline) indikátory

- Vycházejí z požadavku „politiky založené na datech“ (EBP)
- Sledování důležitých (klíčových) jevů pro QoL v obcích

„Klíčové indikátory“ UR měst a obcí ČR

- vytvořit a otestovat menší soubor indikátorů pro důležité jevy relevantní pro města ČR
- data dostupná z veřejně dostupných zdrojů (ČSÚ, ÚZIS, Úřad práce, rezortní databáze ad.)
- testování pro obce III. úrovně (obce s rozšířenou působností – ORP):
- není nutná spolupráce (zátěž) hodnocených měst
- nástroje pro sledování klíčových jevů kvality života v obcích a městech ČR, pro komunikaci UR, pro porovnání stavu atp.

Jak na to?

1. Deset témat UR (dle Aalborských závazků)

1. Správa věcí veřejných a územní rozvoj

2. Životní prostředí

3. Udržitelná spotřeba a výroba

4. Doprava a mobilita

5. Zdraví obyvatel

6. Místní ekonomika a podnikání

7. Vzdělávání a výchova

8. Kultura a místní tradice

9. Sociální prostředí

10. Globální odpovědnost

2. Dva klíčové indikátory pro každé téma

Výběr indikátorů

kritéria výběru:

1. Dostupnost dat z veřejných zdrojů
2. Existence dat pro celou ČR
3. Reprezentativnost pro dané téma
4. Periodicita (frekvence sledování)
5. Správnost
6. Legitimita
7. další kritéria (srozumitelnost ad.)

← → ↻ 🔒 <https://mozaika-ur.cz/cz/metodiky/indikatory-orp> 📄 ☆ — 100 % + ⚙️ 📁

Téma:

Zpracovatel/garant: Univerzita Karlova - COŽP

Sada klíčových indikátorů udržitelného rozvoje na úrovni ORP je založena na datech z veřejně dostupných databází (ČSÚ, ÚZIS, MF-Státní pokladna, ČHMÚ ad.). Indikátory mohou sloužit jako nástroje pro sledování a event. i porovnávání kvality života v menších územních jednotkách po celém území České republiky, pro realizaci vertikálního propojení mezi úrovněmi veřejné správy, pro zviditelnění problematiky UR na místní úrovni ap. Klíčové indikátory jsou vybírány na základě několika kritérií - kromě reprezentativnosti pro dané téma UR a dostupnosti dat z veřejných zdrojů je to také existence dat pro celou ČR a potřebná periodicita. Klíčové indikátory budou sledovány pro území obcí III. úrovně (obce s rozšířenou působností – ORP).

VZOROVÝ INDIKÁTOROVÝ LIST popisuje každý indikátor informaciami ve shodné štruktúre: [indikátorový list ZDE](#).

SADA KLÍČOVÝCH INDIKÁTORŮ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ORP

Saldo migrace na 1000 obyvatel
Migration balance per 1,000 inhabitants

Poměr výměry současného zastavěného území (včetně ploch přestavbových) k výměře návrhových ploch mimo hranice zastavěného území
Ratio between the built-up area (including re-development area) and the area of the proposed sites out of built-up area boundaries nej

Podíl cizích zdrojů celkem k majetku obce celkem
Share of the total external financial resources from the total municipal assets kraj

Koeficient ekologickej stability (KES)
Coefficient of Ecological Stability

Území s překročením imisního limitu
Area with exceeded pollution limit

Množství materiálově využitých komunálních odpadů na osobu

Sada klíčových indikátorů UR pro ORP

1. Správa věcí veřejných a územní rozvoj

- Saldo migrace na 1000 obyvatel
- Podíl cizích zdrojů celkem k majetku obce celkem

2. Životní prostředí

- Koeficient ekologické stability (KES)
- Území s překročením imisního limitu

3. Udržitelná spotřeba a výroba

- Množství materiálově využitých komunálních odpadů na osobu
- Celková produkce komunálních odpadů na osobu

4. Doprava

- Počet nehod na pozemních komunikacích na 1000 obyvatel
- Vyjíždka za prací a do škol na 1000 obyvatel

5. Zdraví

- Naděje dožití – muži
- Naděje dožití – ženy

6. Místní ekonomika a podnikání

- Podíl nezaměstnaných osob (Obecná míra nezaměstnanosti)
- Počet ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou na 1000 obyvatel

7. Vzdělávání a výchova

- Index vzdělanosti
- Počet žáků na jednoho učitele na základních školách

8. Kultura a místní tradice

- Výdaje na kulturu na osobu
- Výpůjčky ve veřejných knihovnách na osobu

9. Sociální prostředí

- Počet míst v zařízeních sociálních služeb na 1000 obyvatel
- Výdaje na sociální služby na osobu

10. Globální odpovědnost

- Výdaje na rozvojovou spolupráci na osobu
- Partnerské město v rozvojovém světě

Koeficient ekologické stability (KES)

Koeficient ekologické stability (KES)

Coefficient of Ecological Stability

Téma:

Využito v metodickém / strategickém dokumentu:

[Sada klíčových indikátorů udržitelného rozvoje ORP](#)

Poskytovatel indikátoru: [Český statistický úřad](#)

Význam indikátoru z hlediska udržitelného rozvoje:

Ekologická stabilita je významná z hlediska nosné kapacity prostředí. Aby krajina mohla odolávat větším či menším změnám (stresům, zátěži apod.), musí dosahovat určité úrovně ekologické stability. Ekologickou stabilitu území lze považovat přímo za jeden z klíčových principů (environmentální) udržitelnosti.

ZÁKLADNÍ INFORMACE

Hlavní indikátor v metodice: ✓

Popis dat: Indikátor možno převzít např. od ČSÚ nebo provést vlastní výpočet podle výše uvedené metodiky.

Zdroj dat: ČÚZK - Katastr nemovitostí

Správce: Český statistický úřad

Poznámka ke zdroji dat:

KES pro obce: Databáze MOS (ČSÚ) – kód indikátoru: 142000

KES pro SO ORP a kraje: databáze KROK (ČSÚ) – kód indikátoru 010150

Definice a metodika stanovení indikátoru:

Podíl ekologicky příznivých ploch a ploch, které zatěžují životní prostředí.

  Sem zadejte hledaný výraz

CES 9:34

10.06.2021

24

Koeficient ekolo

Indikátorový (metodický) list

Koeficient ekologické stability (KES)

Coefficient of Ecological Stability

Téma:

Využito v metodickém / strategickém dokumentu:
Sada klíčových indikátorů udržitelného rozvoje ORP

Poskytovatel indikátoru: Český statistický úřad

ZÁKLADNÍ INFORMACE

Hlavní indikátor v metodice: ✓

Popis dat: Indikátor možno převzít např. od Č

Zdroj dat: ČÚZK - Katastr nemovitostí

Správce: Český statistický úřad

Poznámka ke zdroji dat:

KES pro obce: Databáze MOS (ČSÚ) – kód indik
KES pro SO ORP a kraje: databáze KROK (ČSÚ)

Definice a metodika stanovení indikátoru:

Podíl ekologicky příznivých ploch a ploch, které zatěžují životní prostředí.

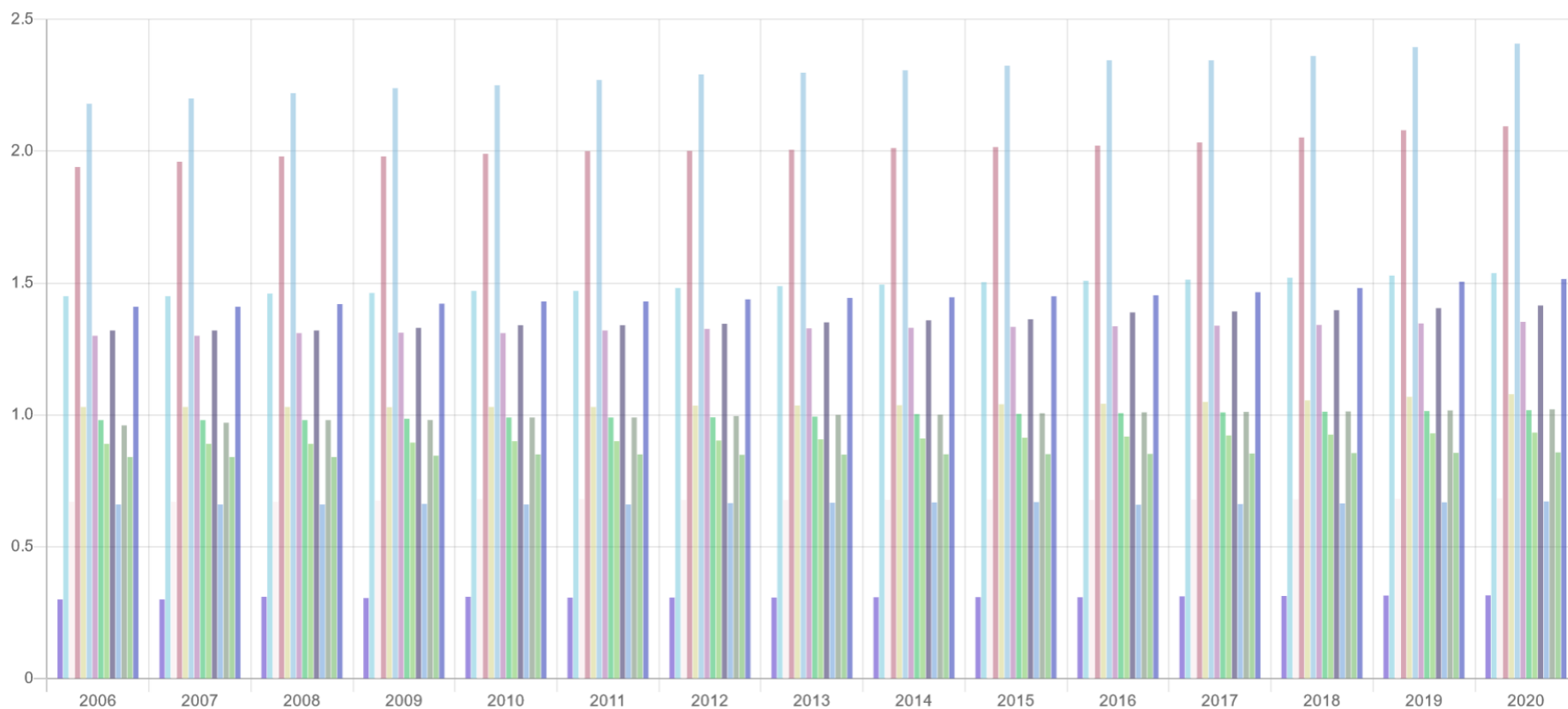
1. Název a označení indikátoru (kód, event.. jiné znakové označení)
2. Definice a metodika stanovení indikátoru
3. Jednotka indikátoru
4. Popis dat
5. Zdroj dat v ČR (event. v zahraničí)
6. Časová dostupnost dat (časová řada)
7. Územní (prostorová) dostupnost dat (obec, město, kraj, stát)
8. Mezinárodní porovnatelnost
9. Frekvence zjišťování dat
10. Členění indikátoru (podle pohlaví, příjmu, věku atd.)
11. Významnost indikátoru (z hlediska principů udržitelného rozvoje)
12. Interpretace indikátoru
13. Spolehlivost indikátoru, nejistoty apod.

Koeficient ekologické stability (KES) – ČR, kraje

Koeficient ekologické stability (KES) - ČESKÁ REPUBLIKA

index

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ČESKÁ REPUBLIKA	1,04	1,04	1,05	1,05	1,05	1,06	1,06	1,06	1,07	1,07	1,07	1,08	1,08	1,09	1,09

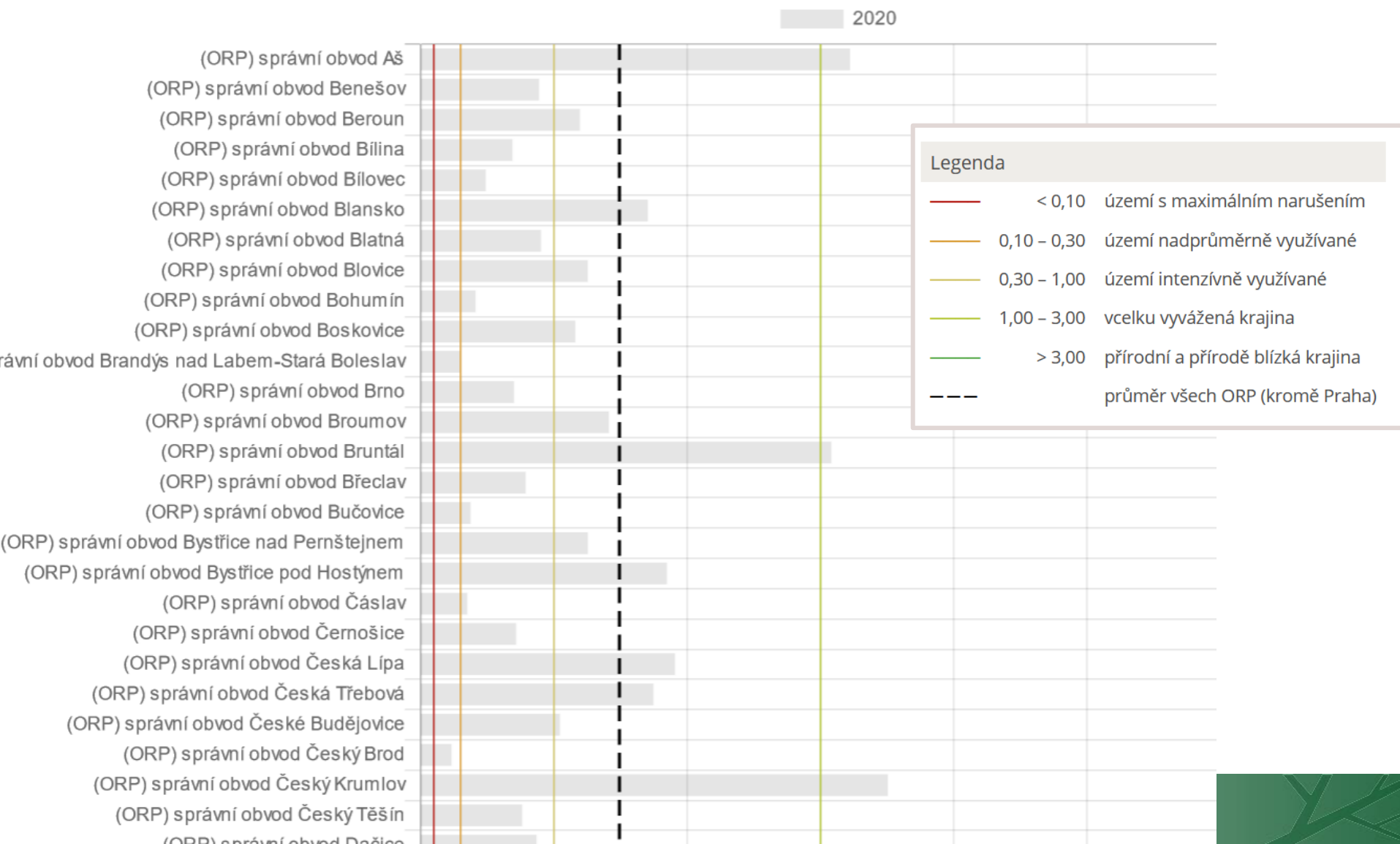

hlavní město PRAHA KRAJ JIHOČESKÝ KRAJ JIHMORAVSKÝ KRAJ KARLOVARSKÝ KRAJ KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ LIBERECKÝ
KRAJ MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ OLOMOUCKÝ KRAJ PARDUBICKÝ KRAJ PLZEŇSKÝ KRAJ STŘEDOČESKÝ KRAJ ÚSTECKÝ KRAJ VYSOČINA
KRAJ ZLÍNSKÝ

KES – ORP (vývoj v čase, trend)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
(ORP) správní obvod Aš	2,72	2,72	2,72	2,73	2,73	2,77	2,76	2,76	2,76	2,76	2,76	2,78	3,12	3,12	3,22
(ORP) správní obvod Benešov	0,86	0,87	0,87	0,87	0,87	0,87	0,87	0,87	0,87	0,87	0,87	0,88	0,88	0,89	0,89
(ORP) správní obvod Beroun	1,14	1,14	1,14	1,14	1,14	1,15	1,15	1,15	1,15	1,16	1,16	1,17	1,17	1,18	1,20
(ORP) správní obvod Bílina	0,54	0,55	0,55	0,56	0,58	0,58	0,60	0,62	0,62	0,62	0,65	0,66	0,67	0,67	0,69
(ORP) správní obvod Bílovec	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,49	0,49	0,49	0,49
(ORP) správní obvod Blansko	1,67	1,67	1,67	1,67	1,67	1,68	1,68	1,68	1,68	1,68	1,68	1,69	1,70	1,70	1,70
(ORP) správní obvod Blatná	0,89	0,89	0,89	0,90	0,90	0,90	0,89	0,90	0,89	0,89	0,90	0,89	0,89	0,89	0,90
(ORP) správní obvod Blovice	1,14	1,15	1,15	1,15	1,15	1,17	1,17	1,17	1,17	1,17	1,22	1,23	1,24	1,24	1,25
(ORP) správní obvod Brandýs nad Labem-Stará Boleslav	0,26	0,26	0,26	0,26	0,26	0,27	0,27	0,27	0,27	0,27	0,27	0,28	0,29	0,30	0,30
(ORP) správní obvod Brno	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70
(ORP) správní obvod Broumov	1,23	1,23	1,23	1,23	1,23	1,23	1,21	1,21	1,22	1,22	1,22	1,30	1,31	1,36	1,41
(ORP) správní	2,82	2,82	2,83	2,87	2,93	2,97	3,05	3,06	3,05	3,05	3,05	3,05	3,06	3,08	3,08

KES – ORP (průměr, body zvratu)

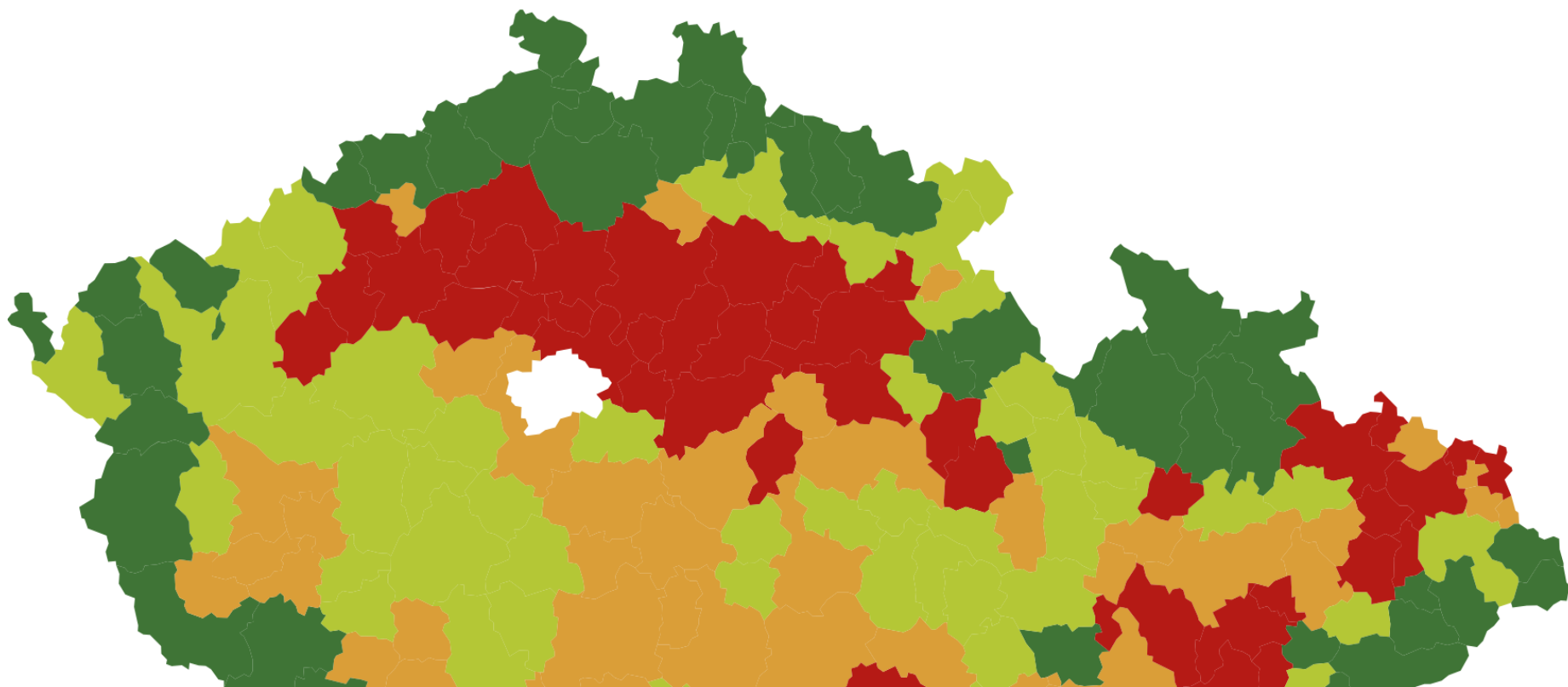
KES – ORP (kvartily)

Legenda

Pro orientační hodnocení jsou použity statistické míry polohy – kvartily. Ty jsou tři a rozdělují hodnoty celého souboru (všech měst či krajů) na čtyři části:

- 4. pásmo - 25 % nejnižších hodnot (poslední čtvrtina ORP)
- 3. pásmo - 25 % nižších středních hodnot (druhá nejnižší čtvrtina ORP)
- 2. pásmo - 25 % vyšších středních hodnot (druhá nejvyšší čtvrtina ORP)
- 1. pásmo - 25 % nejlepších hodnot (první čtvrtina ORP)
- nulové hodnoty
- území bez dat

Rok: 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020

Děkuji za pozornost !

pište: tomas.hak@czp.cuni.cz

volejte: 724698014

přijed'te COŽP UK, José Martího 2, Praha 6